

Издаван суботом.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ и ЛУЧЕНО
УГАРСКУ на седмицу 5 ф. на
не годину 1 ф. на четврт годину
1 ф. и 50 новача.

За ВОЈНУ и ХИМИЈУ
и све остале школе у ЦРНОЈ ГОРИ
и АМЕРИЦИ на годишњу 50 ф.
нама, на годину 10 ф. на
четврт годину 5 ф. на.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

Лист за политичку и књижевност.

СПАСОВ-ДАН.

Цетинје, 6 маја.

Недими и свијетли дани једнога
народа, покривају се сваке године, по-
стижу све то миши и свијетли, то што
даже иду, развијају и свако у народу
самосвијест и путове му у будућност
освјетљају.

Такав је један дан за Црну Гору
Спасов-дан. Којему Црногорцу данас
нико не испуња груди? Који на да-
нашњи дани свијетом поузданем погледа
у све то будућност Црне Горе?

Је ли потреба понављати генеру
Црне Горе? Послеје бродолома срп-
ске лађе, поклаје Косови —

Непокорни Срб се маче
Да плоди мачу срца,
У планине и гудуре,
Побједицу хоће да брине!

У шума је дончаг оста
Лазарева мачета,
И слободе вавиштаје,
Борба на сирт и — освети!

У мувама на ламени
С вавиштама годе чорбе,
Наје гориста твај се маче
Одвацила своје борбе!

Духовити се наћем пита,
Барјак му се одлази вно,
У слободи у планине
Влада мали Цар је био!

Особито од како дођоше ми пре-
сти пригорски Господари на куће
Петровић-Негоша — од славнога Ца-
ревића-Лазе Црна Гора свијетом својим
независним животом, тако да у пу-
ноћу очи околих јој браћа, којима
у робству уздиже наду у будућност
народну.

Али што ће да учини „сирак ту-

жип без пиће никога — једна сламка
међу вијороме“?

У то Данил Кица настало —
Муна сука на облава,
Дана роду, дана дому,
Чудо дури и јунака!

И велика спасовданска побједа на
Грозној мачети на славни турку
царевину.

И у срца свакога
Ули радост, ули наду!

Осим те благотворно последице
у свакоме народу, градоначка побједа
уводи Црну Гору у међународни са-
браћа, и поводи на свијетску позориш-
цу као једну од најважнијих опшности
на Балканском полуострву у балкан-
ском питању, које се све више тла-
стало амбијежати.

И Црна Гора на томе путу, на
који је изведе бесмртни Кица Давид,
кроз мало година, под мудрог владом
срцевиштадијубега нашега Господара,
постави државом у сваком облику при-
поштом у концерту европских др-
жава.

Истрајност и јуначко прегнуће
наших отаца уздржали је Црну Го-
ру усамљену противу воље свију; та
миста истрајност и јуначко прегнуће
црногорско принудило је Европу да
и против своје воље прихвати оно што
од њекова постоји, а то је наше др-
жавио биће, која се не може патријети;
истрајност у мукама, које још трају,
и јуначко прегнуће црногорско ма-
јемће Црној Гори и потребите усло-
ве, да изврши плавни историјски покли!

Ту шјеру нам уздиже најбоље гра-
доначка побједа и плавне последице,
као продукт двојсковог рада сва-
них наших предака под владом
кућом Петровић-Негоша: а то Црна
Гора неће никад преставити славни

овиј ливмент и тако радосни дан,
дајући:

Савна бесмртноме Кицау Давиду!
Савна градоначијем јунацима!

СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД

Цетинје, 7 маја.

Како што нам је прошле седмице
браћим дошло, немачки парламент
распуштен је, и нови избори уречени.
Ми смо више пута говорили о пројекту
новога војскога закона, што је гроф
Каприви подио био парламенту да
усвоји; имаће већ по године, да се
немачки канцелар мучи да тај свој
пројект протур, да му испуни окупи.
Познато је, како су у Берлину про-
мијенили политику према Пољацима,
готово до изазивања Русије; најпо-
слије Цар Вилхелм иде у Рим и код
Папе се саудио, да преко него
експонирати католите у парламенту, да гла-
сују за тај пројект. Каприви је нај-
послије рекао, у пуном парламенту,
да од тога пројекта свијетом част и
будућност оставише. На кад је дошло
до гласовања, поклаје толико муке,
пазо је 210 гласова противу и тек
162 за пројект! Од центрума като-
личкога, који броји до сто чланова,
гласовали је тек 11! Хуене, маћ ове
фракције, подио је био предлог, који
је доносио неколико милиона уштеде
на годишну, и Каприви је уз тај пред-
лог био престао, али му ни то није
помогло. И тек је то гласовање довр-
шено било, гроф Каприви, мјесто да даде
оставку, као што се говорило да ће, на-
ли на цена царску поруку, којом распушта
сабор. За предлог су гласовали кон-
сервативци, национал либерали, По-
љаци, 6 либерали и 11 из центри; про-
тиву предлога остали чланови либе-
ралне (слободоумне) немачке странке
и центрума, алацијани и демократи
социјалисти. Највише мора бодети
гроф Каприви, што су амтунимни на
Алсације и Лотарингије гласовали про-
тиву предлога, уз пркос његове мјаме

да свијетом од тога предлога будућност
овијех провинција; тијем је више виждо
гласовање поразило, што су се они до
сада плавни држали, на се мислало да
ће се и онога пута уздржати од гла-
савана.

Кроз неколико дана почеће нови
избори. Алацијана изборна већ је маха
заузима. И сам Цар је изазивао св-
ио на поље алацијане; прихватио вој-
ничких вјербања, да је безуслано
примити пројект. На несрећу прева-
рно сам се, и морао сам рајхстаг распу-
штити. Узди се да ће нови рајхстаг
примити пројект. Кад би ме и она на-
да претварала, ја имам тврду вољу да
учиним све могуће, да сврху постиг-
нем; јер сам и свијетом уијерем, да је
потребит овај закон за уздржање
мира. Ја знам, да сам потпуно спо-
равамо са алацијанима, с народом
и с војском немачком. Овај говор
Царев учинио је свлаи утисак не само
у Немачкој, него у свој Јевропи, јер
се тумачи, да је Цар готов да проми-
јени утисак, ако нови рајхстаг не прими
тај закон војнички; а држи се да ће
при изборима одста побједити нешто
ли противници; дакле ако Цар Вил-
хелм, који је одлапа прекоа *sic volo,*
sic juveo, остане при својој ријечи,
у Немачкој може брзо доћи до опасног
унутрашњег разлада. Један од вођа
слободоумне странке већ је одговорио,
да би револуција изгор пламала рево-
луцију оадоа.

То унутрашње стање немачко,
по суду неких листова, могло би
ласно принудити младога Цара, да тра-
жи мира и рату. На сваки начин,
то стање унутрашње у Немачкој
мога да све више распадаје дух
овете Француске, која тражи проми-
није од Француске отргнуте. Питање
је, дакле хо моћи влада Француска да
шпрод од то освето задржава?

Јек вјера гором, то српско горо оди-
јему уздије од неавни кавишта, и
која се увијек изазива српским јуна-
цима у повољу, подијају раче плавне
и додијају им орушје у борби с душ-
манином.

Влада узди некитовно у ијесни-
кову ообу. Ијесник је у замислином
показу.

Влада стоји да ијесником
Он се свга, нешто ијесе:
А што ијесе вавиштаје
Намак свлаи ијесе
Као свлаи од народа,
Од мудрости свлаи свлаи,
Да из свлаи у свлаи,
Рад свлаи му, свлаи свлаи...

Вријеме се у природи промијени-
ло. Сад је промјене, Влада неследије по-
адража ијесника:

Рад свлаи ми:
На промјене,
Влада свлаи
Ијесе свлаи,
Да свлаи свлаи
У повољу,
Намак свлаи
Непогоде.

Прође свлаи,
И свлаи свлаи
Свлаи свлаи
Чујем свлаи!
А свлаи свлаи
У свлаи,
Вријеме
Црној свлаи,
У свлаи свлаи

ЛИСТАК „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА.“

О „ПЈЕСНИКУ И ВИАИ“

Књижевна оцена.

X1.

На „Српског Гласа“.

II.

Примио сам подули одломак из
овога сијова. Ту би стао и рекао: не
треба ми више, ја овај остајем.

Видно је ијесник све, ка' оно ти
е мјеста, а кога се све види; примио
и срцу онко јаде као отац; и чуство
и мисли назио је у стихове као прави
обдари ијесник. Он обухватио све
јаде ијесе: нашега народа, наше по-
номени најважније браће и свга роди-
човијег. Обухватио муке, борбе и на-
поре, чежње и тежње.

На лепоти стиха ијесник се ни
уставио. Чини ми се, да је то наравно,
да друштво не може бити. Дубоке
мисли парижне су бистро, у форми
потпуној ијесничкој. И то ми се чини,
да је наравно, јер је тако. Потом на-
равно жубори по дивади, а велика
ријеска наравно свлаи ниса ијесе и
створа свлаи, те ми гледамо и свлаи-
саме се, не питајући зашто је тако
и како би све то другачије могло бити,
особито код нас, крај велике пустиње
маше.

С тога би се ја хтио удубити у
оно, што гледам. Хтио би боље разу-
мијети, пронаћи у суштини. Чита-
јући по други и трећи пут стихове,
назио сам поијех мисли, преко којих
сам прелетио при пут. Само ме
намање пратило, те ми се чинило,
да могу ударити оне стубове на гра-
динама развитка наше књижевности:
народни ијесник, алачка-ијесник и
клас ијесник.

Али потом и ријечи одижу своје
цилу. А гдје ће се ијесник устави?
А хоће ли он наћи почетак?

Настављам прегледом.

У почетку свлаи се разговори на-
мак ијесника и свлаи свлаи око на-
родних невоља. Мисли и жеље, проно-
не и муке. Ијесником је срце прелу-
но и он му је дао одушина.

Зи оном помлином постојећи се
прелаз на одмор.

Ијесник ијесе свлаиј друштва:

Ја узди не свлаи
Бесмртности твоје мисли,
Кад умријет ти не можеш
Животи си риб свлаи!
Достојне су свлаи свлаи
Наше судбо свлаи свлаи:
Ја умрем, ти свлаи свлаи,
Да свлаи свлаи свлаи.

Онда је једна мисао необична!

Ијесник је свлаи свлаи, те свлаи
привлаи:

Кад свлаи свлаи свлаи,
О свлаи свлаи свлаи:

Најдешње је добио за Душана, и
у је и пјеснику постигао врхунац. Ду-
шан епик, иако толико победа, креће
пјесник на Цариград, да покори раз-
ниту пријестолницу истока и заје-
те на пријесту Константину. Лијеп
и дивно, као је нама намаћу оста-
га особито мило, како пјесник опи-
сва долазак цара Душана у Дубров-
нику, где му на сусрет наилази кнез
властела и сам Дубровник, и епик
р дива се издвоји мудрости и да-
ти им Угон.

